
Advies

Implementatie nieuwe Drank- en horecawet

Aan de gemeentebesturen van de 10 samenwerkende gemeenten

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 1 januari 2013 is de nieuwe Drank- en horecawet in werking getreden.

Deze wet geeft, naast de bestaande regels die grotendeels van kracht blijven, nieuwe mogelijkheden om alcoholgebruik onder jongeren tegen te gaan.

Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat alcoholgebruik onder jongeren tot 23 jaar leidt tot forse schade, omdat de hersenen bij deze groep nog in ontwikkeling zijn. Ook is fors alcoholgebruik, zeker in groepsverband, regelmatig de oorzaak van vandalisme en ander overlastgevend gedrag in het openbaar gebied.

De belangrijkste in het oog springende nieuwe maatregel van de wet is de zelfstandige strafbaarstelling van jongere onder de 16 jaar die alcoholhoudende drank koopt of in de openbare ruimte bij zich heeft. Die leeftijd zal per 1 januari 2014 worden verhoogd naar 18 jaar.

Nieuw is ook dat de wet de gemeenteraad verplicht tot het vaststellen van een verordening die regels stelt met betrekking tot de verkoop van alcoholhoudende drank door paracommerciële instellingen.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe wet is de gehele uitvoering van de wet opgedragen aan de gemeenten. De burgemeester is bevoegd gezag. De effecten van alcoholbeleid overschrijden vaak gemeentegrenzen en gemeenten hebben in veel gevallen te maken met dezelfde problematiek.

Daarom hebben 10 gemeenten in West-Brabant voor de implementatie van wet de samenwerking opgezocht. In eerste instantie op schaal van de 8 gemeenten van het politiedistrict "De Markiezaten". Etten-Leur en Zundert zijn later aangesloten.

1.2 Resultaat

Resultaat van de samenwerking is het voorliggende advies waarin concrete voorstellen worden gedaan om de nieuwe Drank- en horecawet in te voeren.

Op 13 juni is het advies gepresenteerd aan de verantwoordelijke wethouders en burgemeesters van de samenwerkende gemeenten. Daaruit bleek een grote mate van instemming.

Het spreekt vanzelf dat bij de totstandkoming van deze voorstellen ook de adviezen van andere instanties en belangenorganisaties zijn betrokken. Het gaat dan om bijvoorbeeld "Think Before You Drink", Brabantse Werkgroep lokaal sanctiebeleid, VNG, STAP, Koninklijke Horeca Nederland en Detailhandelorganisaties. Ook zijn de adviezen, signalen en wensen vanuit de lokale samenleving zoveel mogelijk meegenomen.

Het advies is opgebouwd uit 3 delen waarbij steeds een vraag centraal staat:

- Preventiebeleid en alcoholmatiging:
Hoe kan door positieve gedragsbeïnvloeding worden bereikt dat jongeren minder alcohol gaan drinken?
- Gemeentelijke regels:
Leveren nieuwe gemeentelijke regels een bijdrage aan alcoholmatiging en hoe wordt omgegaan met de verplicht op te stellen regels over het verstrekken van alcoholhoudende drank door paracommerciële instellingen?
- Regionaal handhavings- en sanctiebeleid:
Hoe kunnen we regionaal komen tot een doelmatige samenwerking in het toezicht en de handhaving en welk sanctiebeleid gaan we daarbij hanteren?

2. Preventiebeleid en alcoholmatiging

2.1 Preventieve aanpak: nadruk op jongeren

De wet stelt de gemeente in staat om lokaal beleid te ontwikkelen en uit te voeren dat beter aansluit op de lokale situatie en de problematiek van drankverstrekking en -gebruik. De gemeente reguleert, houdt toezicht en kan handhaven. De instrumenten uit de wet ondersteunen en versterken een preventieve aanpak.

Voor het gemeentebestuur wordt een belangrijke rol weggelegd om hieraan vorm te geven. Belangrijk is om dat te doen in samenhang met het gezondheidsbeleid en alcohol (matiging)beleid dat door uw gemeente al is opgesteld.

Voor wat betreft preventie is gekozen om regionaal op te trekken en het alcoholpreventiebeleid af te stemmen tussen de samenwerkende gemeenten. Door de samenwerkende gemeenten is daarom de Werkgroep

Alcoholpreventie opgericht. De werkgroep heeft er voor gekozen om een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen, waarbij de bestaande lokale preventieprogramma's worden voortgezet.

Als hoofdthema is bewust gekozen de preventie te richten op het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren tot 23 jaar. Daarbij wordt niet alleen ingezet op preventie in het kader van de wet. Bekeken is in hoeverre preventie breder kan worden ingezet bij het streven naar alcoholmatiging en het terugdringen van alcoholmisbruik. Hierbij wordt niet gestreefd naar nieuwe interventies of activiteiten maar vooral naar het benutten van bestaande instrumenten.

In het kader van een gezamenlijke preventieaanpak zijn drie richtingen uitgezet en uitgewerkt:

- aansluiting bij project Think Before You Drink;
- regionale aanpak met lokale vrijheid;
- regionaal preventieprogramma.

2.2 Aansluiting bij project Think Before You Drink

Door de GGD is het project "Think Before You Drink" (TBYD) opgezet. Binnen dit project zijn diverse interventieprogramma's ontwikkeld die op lokaal niveau nu al worden ingezet. Dit project krijgt een vervolg waarbij de focus komt te liggen op het actueel houden van de interventiekoffer en de lokale implementatie hiervan. Er wordt aansluiting gehouden bij dit project. Meer informatie over het project kunt u vinden op: <http://www.thinkbeforeyoudrink.nl/>

2.2 Regionale aanpak met lokale vrijheid

Op lokaal niveau bestaan diverse preventieprogramma's en activiteiten die streven naar alcoholmatiging en het tegen gaan van alcoholmisbruik onder jongeren. De wet geeft aanleiding om deze programma's en activiteiten op elkaar af te stemmen.

De Werkgroep Alcoholpreventie zal dan ook na de invoering blijven bestaan en vanuit kennisuitwisseling komen tot een verdere ontwikkeling van de lokale aanpak van alcoholmisbruik onder jongeren.

Hierbij zal de lokale problematiek op het gebied van alcoholmisbruik onder jongeren leidend zijn. De preventieprogramma's moeten lokaal kunnen worden ingezet en uitgevoerd. Uiteindelijk wil de werkgroep streven naar een "regionale aanpak met lokale vrijheid". Dit streven zal in samenwerking met TBYD gebeuren, waarbij voortdurend afstemming op de lokale situatie plaats zal vinden.

2.3 Regionaal preventieprogramma

Naast de bestaande lokale preventieprogramma's zal er ook op regionaal niveau een preventieprogramma worden opgezet. Hiervoor zijn de volgende pijlers geformuleerd:

- a. Bewustwording van ouders, jongeren en drankverstrekkers van de risico's van (overmatig) drankgebruik voor jongeren.
- b. Betrekking van ouders.
- c. Aansluiting tussen preventie en handhaving. Bijvoorbeeld door een convenant af te sluiten tussen gemeenten en alcoholverstrekkers met betrekking tot preventieafspraken. Verstrekkers die zelf hun preventie op orde hebben worden minder intensief gecontroleerd. Notoire overtreders zonder eigen preventieaanpak worden gericht gecontroleerd. Op deze wijze kan de beperkte handhavingcapaciteit efficiënt worden ingezet.
- d. Kennisuitwisseling en afstemming tussen gemeenten die is gericht op toepassing en uitvoering.

De bestaande preventieactiviteiten die worden uitgevoerd door de samenwerkende gemeenten zijn geïnventariseerd (zie bijlage). Aan de hand van deze lijst zijn activiteiten benoemd die worden opgenomen in het regionaal preventieprogramma.

Preventie voortgezet onderwijs afstemmen

De preventieprogramma's die zijn gericht op bewustwording van jongeren op het voortgezet onderwijs worden op elkaar afgestemd. Dit vanwege het feit dat jongeren uit kleinere kernen vaak naar een school gaan in een andere gemeente. Met de afstemming van preventiemaatregelen voor het voortgezet onderwijs worden alle jongeren in onze regio bereikt. Indien een gemeente alleen de school voor voortgezet onderwijs uit de eigen gemeente benadert, worden niet alle jongeren uit deze gemeente bereikt.

Overgang naar verhoging alcoholleeftijd

Jongeren tussen de 16 – 18 jaar worden extra voorgelicht wanneer de leeftijdsgrens voor het kopen van alcohol wordt verhoogd naar 18 jaar. Er zal een groep ontstaan die nu nog tot 31 december 2013 mag drinken, maar daarna zal moeten wachten tot de leeftijd van 18 is bereikt. Ook hier speelt het effect mee dat jongeren niet altijd in de eigen

gemeente onderwijs volgen. Afstemming is daarom wenselijk zodat jongeren overal dezelfde boodschap krijgen. Coördinatie zal de boodschap versterken.

3. Gemeentelijke regels?

3.1 Wettelijk kader

Achterliggende doelstelling van de uit 1964 daterende Drank- en horecawet is altijd geweest om regels te stellen uit een oogpunt van volksgezondheid en openbare orde en veiligheid.

In de wet is om die reden al vergaand en gedetailleerd geregeld welke regels er gelden voor het verstrekken van alcoholhoudende drank.

Zo zijn er specifieke eisen ten aanzien van de horeca-inrichting en de leidinggevende die in de inrichting werkzaam is. Deze eisen bestaan dus al lang en zijn met laatste wijziging per 1 januari 2013 niet veranderd.

Nieuw in de wet is dat de raad bij verordening aanvullende regels **moet** stellen ten aanzien van de alcoholverstreking in zogenaamde paracommerciële inrichtingen. Daarnaast **mag** de raad bepaalde regels stellen ter verdere beperking en ontmoediging van het alcoholgebruik onder jongeren.

De wetgever is van mening dat een actief preventiebeleid vanuit de (lokale) overheid en maatschappelijke partners ondersteund moet worden met wetgeving. De wetgever wil dat gemeenten worden gefaciliteerd om, indien daar behoefte aan is, ook met regels de gewenste gedragsbeïnvloeding mogelijk te maken.

Daarnaast is nu in de wet verankerd, vooral op verzoek van de horeca (Bureau Eerlijke Mededinging), dat regels moeten worden gesteld om oneerlijke mededinging van paracommerciële instellingen te voorkomen. Tot slot zijn in de wet regels opgenomen die beogen de administratieve lasten voor de horeca te beperken. Dit laatste betreft dan vooral de wijziging van een leidinggevende. Tot 1 januari was daarvoor altijd een aanpassing van de vergunning noodzakelijk. Nu kan worden volstaan met de melding van een leidinggevende, die overigens nog wel aan de Wet BIBOB kan worden getoetst.

Bij de beoordeling van de vraag in hoeverre het wenselijk is om van de nieuwe wettelijke mogelijkheden gebruik te maken, is gekeken naar de verschillende modelverordeningen die over dit onderwerp zijn verschenen:

- model van het Bureau Eerlijke Mededinging;
- model van STAP (het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid);
- model van de VNG;
- model van Think Before You Drink.

Daarnaast zijn de ervaringen vanuit de verschillende gemeenten en de partners waarmee de gemeenten samenwerken betrokken.

3.2 Mogelijke regels vermindering alcoholgebruik onder jongeren

De artikelen 25 a t/m d van de wet introduceren nieuwe mogelijkheden om het alcoholgebruik onder jongeren te verminderen:

- verbod op happy hours in de horeca;
- verbod op prijsacties in de detailhandel;
- beperking van toegang tot horeca voor jongeren onder 21 (“vroeg op stap bepaling”);
- specifieke maatregelen verstrekking alcoholhoudende drank.

Voorgesteld wordt om vooralsnog alleen gebruik te maken van de mogelijkheid om happy hours in de horeca te verbieden. Op de overwegingen die ten grondslag liggen aan dit voorstel wordt nader ingegaan.

3.2.1 Happy hours

De wet biedt de mogelijkheid om regels te stellen ten aanzien van prijsacties bij de verstrekking van alcoholhoudende drank in horecabedrijven. Geregeld mag worden dat het verboden is om alcoholische drank aan te bieden tegen minder dan 60% van de prijs die gebruikelijk wordt gevraagd.

Dergelijke acties hebben een aanzuigende werking op voornamelijk jongeren om in korte tijd veel alcohol te drinken. Hiermee wordt een volstrekt verkeerd signaal gegeven in de richting van jongeren en hun ouders. Niet alleen in het kader van de volksgezondheid is dit ongewenst. Ook uit het oogpunt van openbare orde en veiligheid (openbare dronkenschap, overlast, vandalisme en zelfs geweld) wordt om die reden voorgesteld om happy hours te verbieden in een verordening.

Binnen de grenzen van de 10 samenwerkende gemeenten zijn er slechts enkele horeca-inrichtingen die zo nu en dan happy hours organiseren. De effecten van een verbod zullen hier dan ook beperkt zijn.

Opmerkelijk is dat er vooral op vrijdagvonden behoorlijk wat jongeren naar Breda gaan, omdat daar wel met regelmaat happy hours plaatsvinden. Regelmatig heeft dat in het verleden bij de terugreis van jongeren geleid tot ongewenst gedrag in vooral het openbaar vervoer. Vanuit de samenwerkende gemeenten wordt dan ook voorgesteld om de gemeente Breda te verzoeken happy hours te verbieden.

3.2.2 Prijsacties in de detailhandel

Een verbod is ook mogelijk ten aanzien van prijsacties in de detailhandel.

Prijsacties van alcoholhoudende dranken van een week of korter, waarbij een prijs wordt gevraagd van minder dan 70% van de gebruikelijke prijs, kunnen worden verboden.

Ook hier is er een verband te leggen tussen de prijsactie en het alcoholgebruik. Het is wel zo dat de directe gevolgen voor de openbare orde en veiligheid als gevolg van die prijsacties minder aantoonbaar zijn omdat er minder sprake is van een collectief moment waarop vooral grote groepen jongeren veel drinken. De belangrijkste reden om van de mogelijkheid om deze prijsacties te verbieden af te zien, is gelegen in het feit dat controle op de naleving van dergelijke voorschriften zeer lastig is. De VNG adviseert dan ook om er op lokaal niveau vanaf te zien.

Voorgesteld wordt om als samenwerkende gemeenten bij dit standpunt aan te sluiten. Wel wordt aanbevolen om er voor te pleiten dat op nationaal niveau tussen de grote landelijke supermarktketens en bijvoorbeeld de VNG afspraken worden gemaakt om af te zien van prijsacties.

Het gaat immers vooral om landelijke prijsacties van supermarkten. Er bestaat al een code voor verantwoorde alcoholverkoop van het Centraal Bureau Levensmiddelen- handel waarin de supermarktbranche zich bindt. Deze afspraken gaan echter minder ver (geen prijsacties van minder dan 50%) dan is voorzien in de wet.

3.2.3 De “vroeg op stap bepaling”

In de wet is de mogelijkheid opgenomen om bij verordening specifieke tijden vast te stellen waarin jongeren in het café aanwezig mogen zijn. Het gaat dan om regels voor jongeren tot 21 jaar. Achtergrond van deze bepaling is niet om tot een verbod te komen van jongeren in de horeca, maar om jongeren er toe te bewegen vroeger uit te gaan en niet eerst thuis in te drinken.

De vraag is of invoering van deze bepaling nog een duidelijke meerwaarde heeft nu de leeftijd waarop alcohol mag worden gebruikt wordt verhoogd naar 18 jaar. Het gaat dan feitelijk alleen nog maar om een maatregel gericht op jongeren van 18-20 jaar. Daarnaast is het nog maar de vraag of een dergelijke bepaling er toe zal leiden dat minder alcohol wordt gedronken. Daarnaast zal bovendien sprake zijn van extra toezicht en controlelasten, zowel voor de horeca als voor de gemeente.

3.2.4 Specifieke maatregelen verstrekking alcoholhoudende drank

De wet biedt de mogelijkheid om zowel voor de horeca als voor winkels (artikel 25a en 25c) specifieke beperkingen op te leggen ten aanzien van het verstrekken van alcoholhoudende drank.

Dit instrument kan worden ingezet bij bestrijding van ongewenste situaties met betrekking tot de openbare orde en onverantwoord alcoholgebruik in een bepaald gebied, in bepaalde typen horecabedrijven of in bepaalde winkels.

Dergelijke excessen zijn ons in de regio op dit moment niet bekend. Als het lokaal gewenst is om van deze bevoegdheden gebruik te maken kan de gemeenteraad hiertoe vanzelfsprekend beslissen. Voor winkels en slijterijen geldt overigens dat alleen beperkingen in tijd kunnen worden opgelegd.

3.3 Paracommercie

Nieuw in de wet is dat de gemeenteraad bij verordening regels **moet** vaststellen waaraan paracommerciële instellingen zich moeten houden bij het verstrekken van alcoholhoudende drank. Achtergrond van dit artikel is de ongewenste oneerlijke mededinging van paracommerciële organisaties ten opzichte van de reguliere horeca. Paracommerciële instellingen kunnen namelijk goedkoper alcoholhoudende drank verstrekken omdat zij veelal vrijgesteld zijn van Btw-heffing en geen of nauwelijks kosten hebben ten aanzien van barmedewerkers en leidinggevenden.

Paracommerciële instellingen zijn volgens de wet alle rechtspersonen, niet zijnde een NV of BV, die zich naast activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve of levensbeschouwelijke aard richten op de

exploitatie in eigen beheer van een horecabedrijf. Een sportvereniging die er dus voor kiest om de horeca-exploitatie onder te brengen in een BV is geen paracommerciële instelling.

De regels die bij verordening worden gesteld moeten in ieder geval betrekking hebben op:

- De tijden waarop alcoholhoudende drank mag worden verstrekt.
- Het houden van bijeenkomsten van persoonlijke aard (zoals bruiloften en partijen).
- Het houden van bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet rechtstreeks betrokken zijn bij de activiteiten van de paracommerciële instelling.

Het stellen van regels rond paracommerciële instellingen is niet nieuw. De Wet verplichtte altijd al om in de vergunning voorschriften op te nemen over de mogelijkheden tot het verstrekken van alcoholhoudende drank.

Bij het opstellen van deze regels zijn diverse deelbelangen betrokken. Dit heeft er op landelijk niveau al toe geleid dat er verschillende modelverordeningen zijn ontwikkeld (zie paragraaf 3.1). Daarnaast kent ook de sportsector haar eigen modelbestuursreglement waarin is vastgelegd hoe sportverenigingen inhoud zouden kunnen geven aan het verstrekken van alcoholhoudende drank.

In het regionaal verband is – rekening houdend met deze modellen - maar vooral ook op basis van consultaties en gesprekken in diverse gemeenten met betrokken instellingen en de horeca, het navolgende model ontwikkeld.

3.3.1 Voorstel regeling paracommercie

Voorgesteld wordt om de volgende bepalingen op te nemen in een verordening.

Voor alle paracommerciële instellingen geldt:

- Er wordt alleen alcoholhoudende drank verstrekt aan personen die rechtstreeks zijn betrokken bij de activiteiten van de betrokken paracommerciële instelling.
- Geen alcoholverstrekking tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard (bruiloften en partijen).
- Alcoholverstrekking alleen vanaf **één** uur voor tot **één** uur na het plaatsvinden van de activiteit en niet later dan 1.00 uur.

Specifiek voor sportverenigingen gelden aanvullende bepalingen.

Uitgangspunt is dat alcoholverstrekking alleen plaatsvindt op vaste tijdstippen:

- Maandag tot en met vrijdag na 17.00 uur en tot 23.00 uur.
- Zaterdag na 15.00 uur en tot 21.00 uur.
- Zondag na 12.00 uur en tot 21.00 uur.
- Buiten die vaste tijden alleen alcoholverstrekking van één uur voor tot 1,5 uur na het plaatsvinden van een activiteit en niet later dan 1.00 uur.
- Geen alcoholverstrekking voor 15.00 uur indien sprake is van een activiteit die voornamelijk is gericht op jeugdigen.

Met deze regeling worden paracommerciële instellingen in staat gesteld om bij nagenoeg alle activiteiten die vanuit de doelstelling van de instelling plaatsvinden alcoholhoudende drank te verstrekken. Alleen voor sportverenigingen geldt dat geen alcohol mag worden verstrekt voor 15.00 uur als de activiteiten zich hoofdzakelijk richten op jeugdigen tot 18 jaar. Bij alle andere activiteiten van paracommerciële instellingen die plaatsvinden binnen de eigen doelstelling, is alcoholverstrekking altijd mogelijk.

Voor sportverenigingen geldt dat na het beëindigen van de sportieve activiteit vaak nog moet worden gedoucht. Om toch nog een drankje te kunnen nemen mag er om die reden in plaats van 1 uur tot 1,5 uur na het plaatsvinden van de activiteit alcohol worden geschonken (maar altijd tot uiterlijk 1.00 uur).

3.3.2 Paracommerciële instellingen en drankverstrekking zonder alcohol

De Drank- en horecawet bevat alleen regels voor de verstrekking van alcoholhoudende drank. De hiervoor beschreven lokale regels die voortvloeien uit de Drank- en horecawet zijn dus ook alleen van toepassing op horecabedrijven en winkels voor zover daar alcoholhoudende drank wordt verkocht.

Het verstrekken van niet-alcoholhoudende drank kan worden gereguleerd door middel van:

- het bestemmingsplan;
- een horeca-exploitatievergunning (mits opgenomen in de APV);
- een huurovereenkomst van de gemeente met de betreffende onderneming of instelling;
- voorwaarden die aan het verstrekken van subsidies worden verbonden.

Voor de betreffende ondernemers/instellingen kunnen ook nog rijksregels van belang zijn zoals regels over de Btw-heffing of regels die voorgeschreven worden vanuit de eigen branche of koepelorganisatie (denk aan het

modelbestuursreglement voor sportverenigingen). In de praktijk is vooral het bestemmingsplan richtinggevend voor de vraag in hoeverre verstrekking van niet-alcoholhoudende drank is toegestaan.

3.4 Evenementen en ontheffing artikel 35 Drank- en Horecawet

Met de vaststelling van een leeftijdsgrens wordt door de wetgever al een duidelijke norm gesteld ten aanzien van het in het bezit hebben van alcoholhoudende drank in de horeca, openbare gelegenheden en in het openbaar gebied.

Aanvullend daarop wordt het als gewenst gezien om nadere regels te stellen voor alcoholverstrekking bij het plaatsvinden van evenementen. Dit vanuit het oogpunt van bescherming van de openbare orde en beperking van drankgebruik door jongeren. Juist tijdens evenementen wordt immers vaak massaal alcoholhoudende drank genuttigd, wat aanleiding kan geven tot openbare dronkenschap en problemen rond de openbare orde en veiligheid. Het is niet gewenst om vooral jeugdigen hieraan bloot te stellen.

Het juridisch instrument om verantwoord alcohol gebruik bij evenementen in het openbaar gebied mogelijk te maken, is de ontheffing op basis van artikel 35 van de Drank- en Horecawet die door de burgemeester kan worden verleend.

De wet verbiedt namelijk het verstrekken van alcoholhoudende drank buiten de inrichting en het terras. Alleen op basis van een ontheffing op grond van artikel 35 is verstrekking van alcoholhoudende drank mogelijk. Aan een dergelijke ontheffing kan de burgemeester voorwaarden verbinden. Tot op heden voeren alle burgemeesters hierin hun eigen beleid. Met het oog op een verantwoorde alcoholverstrekking, waarbij toch een leuk feest of evenement kan plaatsvinden, wordt voorgesteld om te komen tot een regionale beleidslijn waarin de voorwaarden worden vastgelegd waaronder een artikel 35 ontheffing kan worden verstrekt.

Voorgesteld wordt om de volgende bepalingen op nemen in een beleidsregel op basis van artikel 35 van de Drank- en horecawet:

- Geen verstrekking van de ontheffing indien verwacht mag worden dat dit aanleiding kan geven tot verstoring van de openbare orde.
- Verklaring sociale hygiëne verplicht. Dit was op basis van de wet altijd een vereiste maar is met de wijziging van de wet niet langer verplicht. Het bezit van het diploma sociale hygiëne wordt belangrijk geacht omdat diegenen die dit diploma hebben scholing hebben gekregen in het verantwoord schenken van alcoholische drank. Ook de horeca bepleit verplicht stellen van de verklaring sociale hygiëne.
- Geen ontheffing wanneer de activiteit of het evenement zich hoofdzakelijk richt op jongeren tot 18 jaar.
- Alcoholverstrekking alleen tegen betaling per consumptie (dus geen all-inprijs inclusief alcoholhoudende drank).
- Er moeten ook steeds alcoholvrije producten beschikbaar zijn;
- Gescheiden toiletvoorziening verplicht.
- Een ontheffing voor maximaal 5 jaar mogelijk maken (beperking administratieve lasten).

4. Regionaal toezicht- en sanctiebeleid

4.1 Inleiding

De burgemeester is in de nieuwe wet aangewezen als het bestuursorgaan dat bevoegd is in het kader van toezicht en handhaving. Om te komen tot een goede en efficiënte wijze van handhaving, is het wenselijk dat de burgemeester in een sanctiebeleid vastlegt op welke wijze overtreding van wettelijke voorschriften worden bestraft.

4.2 Brabantbreed kader

Het sanctiebeleid van de burgemeester is gebaseerd op het Brabants Alcohol- en horecasanctiebeleid dat is opgesteld door de Brabantse werkgroep Drank- en Horecawet. Door deze werkgroep wordt onder meer samengewerkt met het alcoholpreventieproject Think Before You Drink.

Het Brabants alcohol- en horecasanctiebeleid is op 28 maart 2013 door het Bestuurlijk Provinciaal Handhavingoverleg vastgesteld. Dit overleg adviseert alle gemeenten dit beleid over te nemen. Hierdoor ontstaat op provinciaal niveau zo veel mogelijk een uniforme aanpak van overtredingen bij alcoholverstrekkers.

Door de samenwerkende gemeenten wordt het Brabantbrede beleid op hoofdlijnen gevolgd maar voorgesteld wordt om ook eigen accenten te leggen. Voorgesteld wordt om, in afwijking van het Brabantbrede beleid, de bestuurlijke boete uitdrukkelijk onderdeel te maken van de sanctiestrategie. (zie bijlage)

4.3 Bestuurlijke boete

De bestuurlijke boete biedt gemeenten een aanvullend sanctiemiddel dat snel en slagvaardig kan worden toegepast. De bestuurlijke boete is daarmee bij uitstek geschikt om op te treden tegen bepaalde overtredingen van de Drank- en horecawet. Doordat de boete snel kan worden opgelegd worden overtreders snel met hun daden geconfronteerd. Dit vergroot zowel de effectiviteit als de preventieve werking van de handhaving. Een belangrijk voordeel voor gemeenten is hierbij dat de opbrengsten van de opgelegde boetes rechtstreeks in de gemeentekas vloeien. Dit biedt, gelet op de hoogte van de boetes, een belangrijke compensatie voor de extra bestuurslasten door de decentralisatie van de Drank- en horecawet.

Daarnaast zijn er steeds meer regelingen die de bestuurlijke boete als handhavinginstrument voor gemeenten mogelijk maken, zoals bij handhaving van de Wet kinderopvang. Verder is er een wetsvoorstel in behandeling dat het mogelijk maakt om in sommige gevallen op grond van de Woningwet de bestuurlijke boete in te zetten. Verder wordt het voor gemeenten mogelijk interessant om het instrument in te zetten bij bestrijding van overlast en parkeerovertrredingen omdat de vergoedingsregeling van de bestuurlijke strafbeschikking vanuit het CJIB komt te vervallen.

Nu de opmars van de bestuurlijke boete zich naar verwachting zal voortzetten is het voor gemeenten dus van belang ervaring met dit instrument te ontwikkelen en de processen hierop te gaan inrichten.

4.4 Bevoegdheden van de burgemeester

Op horecabedrijven waar alcoholhoudende drank voor gebruik ter plaatse worden verstrekt, zijn de bepalingen van de Drank- en Horecawet van toepassing. Horecabedrijven en slijterijen dienen te beschikken over een vergunning op grond van de wet. Supermarkten mogen, met uitzondering van sterke drank, zonder vergunning alcoholhoudende dranken verkopen maar dienen zich daarbij wel aan de wet te houden.

De burgemeester is in beginsel het bevoegde bestuursorgaan en kan optreden tegen overtredingen van de wet of vergunning/ontheffingsvoorwaarden. De burgemeester kan een vergunning intrekken of schorsen, een last onder bestuursdwang of dwangsom opleggen, een inrichting (tijdelijk) sluiten, bezoekers laten verwijderen en een bestuurlijke boete opleggen.

In de toezicht- en sanctiestrategie wordt beschreven hoe de burgemeester toezicht houdt op de naleving en wanneer hij welke sanctie oplegt bij overtredingen.

4.5 Toezichtstrategie

In de toezichtstrategie is vastgelegd welke vormen van toezicht worden onderscheiden en wat de basiswerkwijze daarbij is. Het gaat hierbij om het observeren en constateren van het al dan niet voldoen aan regels.

Het toezicht wordt onderscheiden in actief toezicht en passief toezicht. Actief toezicht vindt planmatig plaats en komt tot uiting in routinematig toezicht en projectmatig toezicht. Passief toezicht vindt plaats naar aanleiding van klachten, meldingen, calamiteiten en handavingsverzoeken.

De toezichtstrategie geeft helderheid en schept eenduidigheid in de verschillende toezichtvormen die bij de handhaving worden toegepast.

Het aantal controles op jaarbasis, verdeeld over de diverse vormen van toezicht, zijn variabel en worden daarom jaarlijks in het handavingsprogramma opgenomen

De frequentie van de controles in het kader van het routinematige toezicht verschilt per bedrijf. De achterliggende gedachte hierbij is dat bedrijven met een hoger risico (kans op overtredingen en nadelige gevolgen) frequenter worden gecontroleerd, waardoor de beschikbare capaciteit zo effectief mogelijk wordt ingezet.

Horecabedrijven komen onder verscherpt toezicht te staan wanneer een handavingstraject is ingegaan. Het gevolg hiervan is dat deze bedrijven extra worden gecontroleerd op de begane overtreding. De toezichtstrategie is als bijlage opgenomen bij het Alcohol- en horecasanctiebeleid en richt zich in eerste instantie op de volgende aandachtsgebieden:

- grote evenementen/ hotspots;
- disco's/ uitgaansgelegenheden;
- cafés;
- Sportkantine;
- Supermarkten en slijterijen.

4.6 Sanctiestrategie

Het Brabantse Alcohol en horecasanctiebeleid vormt de basis voor de sanctiestrategie die wordt voorgesteld door de samenwerkende gemeenten. Na het constateren van een overtreding wordt de daarin vastgelegde sanctiestrategie toegepast.

De strategie deelt overtredingen op in 3 categorieën met elk hun eigen aanpak. Bij overtredingen in categorie 0 en 1 wordt in de regel geen waarschuwing gegeven. Bij categorie 0 wordt er vanwege het spoedeisend belang zo nodig direct opgetreden en bij categorie 1 wordt in de regel eerst nog de mogelijkheid geboden zienswijzen in te dienen tegen het voornemen tot optreden.

Het kan voorkomen dat voor bepaalde feiten meerdere sancties mogelijk zijn. In die gevallen gaat de zwaarste bestuurlijke sanctie voor en wordt deze in ieder geval opgelegd. Daarbij kunnen meerdere lichtere sancties worden opgelegd. Het stapelen van sancties is, behoudens enkele wettelijke uitzonderingen, toegestaan.

Als sprake is van bijzondere omstandigheden kan afgeweken worden van de sanctiestrategie. De sanctie die het beste past om het gestelde doel te bereiken wordt toegepast. Zo kan bijvoorbeeld in eerste instantie een waarschuwing worden gegeven, of deze kan achterwege worden gelaten. Het doel van handhaving is immers het bevorderen van naleefgedrag. In sommige gevallen kan een (kleine) afwijking van het stappenplan leiden tot een beter resultaat, namelijk het beëindigen van de overtreding en het voorkomen van toekomstige overtredingen. Hierbij moet ook gedacht worden aan die gevallen waarin de omstandigheden van het geval de situatie bijzonder urgent

dan wel in het geheel niet urgent maken. Zo kunnen argumenten als veiligheid of grote drukte een afwijking van deze strategie noodzakelijk maken. Aan afwijkingen gaat een goede belangenafweging vooraf en is in het bijzonder oog voor proportionaliteit. Elke afwijking wordt gemotiveerd.

Het uitgangspunt is dat alle overtredingen van wet- en regelgeving door middel van handhaving tot beëindiging worden gebracht. Er worden in de gemeente geen overtredingen gedoogd. Echter, soms is er sprake van zeer bijzondere omstandigheden en kan het noodzakelijk en gerechtvaardigd zijn dat tijdelijk van bestuursrechtelijk handhavend optreden wordt afgezien. De sanctiestrategie is uitgewerkt in een sanctietabel (zie bijlage).

4.7 Regionale samenwerking (BOA poule)

In regionaal verband wordt gekeken naar manieren om samen te werken om zo kennis en capaciteit die regionaal beschikbaar is beter in te zetten. Een van de mogelijkheden die wordt bekeken is een regionale poule van BOA's die op elkaars grondgebied controles kunnen uitvoeren. Dit heeft als grote voordeel dat de slagkracht van elke gemeente wordt vergroot.

Binnen de politieregio (Zeeland - West-Brabant, district Markiezzaten) is in het bestuurlijke overleg van 13 juni 2013 gesproken over de gevolgen van de wijzigingen van de nieuwe Drank & Horecawet. In dit overleg is bestuurlijk de wens uitgesproken om te onderzoeken op welke wijze regionaal kan worden samengewerkt bij de aanpak van het beperken van drankgebruik bij jongeren.

Een van de onderwerpen die zijn besproken, is het opzetten van een regionale BOA-poule met daarin ook de uitvoering van leeftijdsgerichte controles.

Om de samenwerking gestalte te geven wordt een dienstverleningsovereenkomst opgesteld die invulling geeft aan voornoemde punten. Deze overeenkomst is noodzakelijk om het onderling inzetten van personeel mogelijk te maken. Voor de uitwerking van de BOA poule in een dienstverleningsovereenkomst worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Er wordt gestart met een werkgroep die in eerste instantie wordt gericht op de nieuwe Drank & Horecawet.
- Er wordt gestart met de gemeenten die vallen binnen de politieregio Zeeland - West-Brabant, district Markiezzaten.
- Alle toezichthouders (BOA's) worden aangewezen om op elkaar grondgebied te mogen controleren.
- De samenwerking wordt vormgegeven door een combinatie van de inzet van mensen en het beschikbaar stellen van budget.
- Elke gemeente geeft aan welke werkaanbod beschikbaar is (aantallen bedrijven).
- Elke gemeente geeft aan welke middelen beschikbaar worden gesteld (budget of capaciteit/menskracht).
- Elke gemeente geeft aan welke inzet gewenst is (aantallen uit te voeren controles, per categorie).
- Er is duidelijkheid over de kostenstructuur en het aansturingmodel.

Om dit vorm te gegeven worden de volgende acties uitgezet:

- Er wordt gestart met een werkgroep die in eerste instantie wordt gericht op de nieuwe Drank & Horecawet.
- Regionaal worden toezichthouders aangewezen voor controles op elkaars grondgebied: elke gemeente geeft aan welke toezichthouders hiervoor in aanmerking komen.
- Met het OM en de direct toezichthouder wordt overlegd over het aanwijzen van de toezichthouders.
- Op basis van werkaanbod en werkvraag wordt gekeken naar een invulling van inzet van budget/ mensen.
- Er worden regionale checklijsten ontwikkeld voor het uitvoeren van controles. Waar mogelijk wordt gebruikt gemaakt van de al aanwezige modellen van de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA).

4.8 Preventie- en handavingsplan

Met de wetswijziging die de alcoholleeftijd verhoogt naar 18 jaar, worden gemeenten verplicht om een preventie- en handavingsplan voor de verstrekking van alcohol op te stellen. Dit plan moet elke vier jaar, gelijktijdig met de lokale nota gezondheidsbeleid, worden vastgesteld. Het plan moet op uiterlijk 1 juli 2014 voor de eerste keer worden vastgesteld.

Het plan bevat de hoofdzaken uit het beleid met betrekking tot preventie van alcoholgebruik onder met name jongeren. Naast preventie dient ook te worden beschreven op welke manier er invulling wordt gegeven aan de handavingstaken die op grond van de Drank- en Horecawet zijn verkregen.

5. Voorstel

Aan de 10 samenwerkende gemeenten wordt het volgende voorgesteld:

1. De colleges voor te stellen preventiebeleid vast te stellen zoals aangegeven in het voorliggende advies.
2. De colleges voor te stellen de samenwerking van het project TBVD voort te zetten binnen de kader die binnen het voorliggende advies worden gesteld.
3. De gemeenteraden voor te stellen afdeling 8a van de APV in te voegen conform het concept dat bij het voorliggende advies is gevoegd.
4. De burgemeesters voor te stellen de beleidsregel ontheffing artikel 35 vast te stellen conform het concept dat bij het voorliggende advies is gevoegd.
5. De burgemeesters voor te stellen het sanctiebeleid vast te stellen conform het Brabantse Alcohol en horecasanctiebeleid, aangevuld met de inzet van de bestuurlijke boete en de sanctietabel en toezichtstrategie, conform het concept dat bij het voorliggende advies is gevoegd.
6. De burgemeesters voor te stellen zich in te zetten voor de oprichting van een BOA poule voor controle van de Drank- en horecawet.
7. Te onderzoeken in hoeverre kan worden samengewerkt bij het opstellen van een Preventie- en handhavingsplan zoals bedoeld in paragraaf 4.8 van het voorliggende advies.

Bijlagen

- I Overzicht van bestaande lokale preventieactiviteiten
- II Concept aanpassing afdeling 8a van de APV
- III Concept beleidsregel artikel 35
- IV Brabantse Alcohol en horecasanctiebeleid, aangevuld met inzet bestuurlijke boete
- V Toezichtstrategie behorend bij Alcohol- en Horecasanctiebeleid: risico analyse gekoppeld aan strategie, inzet en uren
- VI Sanctietabel behorend bij Alcohol- en Horecasanctiebeleid
- VII Voorbeeldadvies vaststelling Alcohol- en Horecasanctiebeleid, toezichtstrategie en sanctietabel

Bijlage 2 Overzicht van bestaande lokale preventieactiviteiten

Overzicht van bestaande lokale preventieactiviteiten

Gemeente Woensdrecht

Contactpersoon: Anita Haarselhorst

Project: IVA Instructie Verantwoord Alcoholschenken

Doel: Om alcohol te schenken dienen verenigingen te beschikken over gekwalificeerd barpersoneel.

Doelgroep: Instructie werd gegeven aan (toekomstige) barvrijwilligers bij sportverenigingen met een eigen kantine.

Duur: 1 avond

Kosten: Werd gegeven door Novadic-Kentron (vanuit subsidie centrumgemeente Bergen op Zoom)

Uitvoering: werd gegeven door Novadic-Kentron. Gemeente zorgde voor het versturen van uitnodigingen naar de sportverenigingen. Deelnemers krijgen certificaat.

Evaluatie: opkomst divers; wordt wel gewaardeerd door deelnemers

Staat ook voor 2013 op het programma.

Project: Lessen over roken, alcohol en drugs als onderdeel van convenant "Doe effe normaal"

Doel: "Doe effe normaal" is een samenwerking tussen politie, HALT, GGD, Novadic-Kentron, basisscholen en gemeente om tot een aantal doelstellingen te komen: bijdragen aan de opvoeding van de jeugd, normafwijkend gedrag van kinderen die aan het project deelnemen vroegtijdig te signaleren en er iets aan te doen etc.

Uitvoering: Novadic-Kentron verzorgt gastlessen in groep 8 basisscholen.

Kosten: binnen subsidie centrumgemeente Bergen op Zoom.

Staat ook voor 2013 op het programma.

Project: ELO Electronische leeromgeving

Doel en inhoud: digitale lesmodules voor klas 1 en 2 in het voortgezet onderwijs. De modules bestaan uit 3-4 lessen. Wij hadden de lesmodules over alcohol en cannabis ingekocht. De modules kunnen door de docenten zelf gegeven worden, ondersteund door medewerkers van Novadic-Kentron met een training om met deze module te kunnen werken. Er zijn lesmodules over alcohol en cannabis die via de website zelfstandig uitgevoerd kunnen worden en opdrachten voor in klassikaal verband. ELO's beschikken over een aantal functies die uitermate geschikt zijn voor de voorlichting over genotmiddelen. Zo biedt een ELO de mogelijkheid om informatie, film en opdrachten te integreren.

Doelgroep: klassen 1 en 2 in het voortgezet onderwijs

Kosten: ca € 650, - voor klas 1 en 2 in het voortgezet onderwijs, in te kopen bij Novadic-Kentron

Uitvoering: door Novadic-Kentron

Project: BAS (Beleid, Alcohol en Sport)

Doel en inhoud: Wij hebben het gecombineerd met Drugs. BAS is gericht op het beïnvloeden van de directe omgeving van jongeren en jong volwassenen. Een belangrijke en invloedrijke omgeving voor jongeren is de sportomgeving. Uit onderzoek is gebleken dat een omgevingsgerichte aanpak het meest effectief is om bij sportende jeugdleden een gedragsverandering t.a.v. alcoholgebruik (en drugs) te bewerkstelligen. Bedoeling is te komen tot een protocol/gedragsregels over alcohol en drugs bij de sportverenigingen met een kantine.

De afgelopen jaren hebben wij hierop ingestoken bij de voetbalverenigingen. Voor 2013 zijn afspraken gemaakt via de reguliere subsidies waarin is opgenomen dat de verenigingen met een eigen kantine binnen 2 jaar een alcohol-en drugsbeleid opstellen en aantoonbaar uitvoeren. *Blijkt niet opgenomen in subsidiebeschikkingen. De voetbalverenigingen, tennisverenigingen en honkbalvereniging (met eigen kantine) worden wel gestimuleerd die project uit te gaan voeren.*

Hiermee willen we in 2013 het verder proberen vorm te geven.

Kosten: mogelijk deel subsidie centrumgemeente Bergen op Zoom en/of in te kopen (kosten op basis van offerte; ca € 1925, - per vereniging, een en ander afhankelijk van de onderdelen die je wil inkopen). Gemeente geeft bij het opzetten van alcohol-en drugsbeleid mogelijkheid tot een bijdrage van maximaal € 250, - in drukkosten posters, viltjes e.d.

Uitvoering: door Novadic-Kentron. Gemeente schrijft sportverenigingen aan.

Staat voor 2013 weer op programma.

Project: Ouderavond over jongeren alcohol, blowen en opvoeden in combinatie met "marktkramen"

Doel en inhoud: Helder Theater en Novadic-Kentron duiden herkenbare dilemma's en mogelijke conflicten in de opvoeding waarbij zij onderscheid maken tussen situaties voor ouders van kinderen van 12 tot 15 jaar en vanaf 16 jaar. Veel voorkomende vragen rondom alcohol en cannabis voeren de boventoon. Informeren over de gevaren van alcohol en drugs, bewustwording en

herkenning, handvatten in de opvoeding.

Kosten: Helder Theater ca € 800, - excl reiskosten.

Kosten: Novadic-Kentron: binnen subsidie centrumgemeente Bergen op Zoom.

Kosten: gemeente: ca € 1000,00 (reclameborden, geluidsapparatuur e.d.).

Deelnemers aan marktkramen ter informatie van ouders over alcohol en drugs: CJG, Novadic-Kentron, GGD, Halt, politie.

Evaluatie: ondanks alle publiciteit lage opkomst. Aanwezigen waren wel zeer positief. Mogelijk leerpunt: alle ouders persoonlijk aanschrijven.

Project: Diverse preventieprogramma's afgelopen jaren uitgevoerd door BWI in samenwerking met veldwerker Novadic-Kentron op inlooppunten of hangplekken jongeren of met the Buzz van Novadic-Kentron b.v. "Lagerhuis", "Feiten en Fabels"

Inhoud: "Lagerhuis": jongeren gaan individueel of in groepjes met elkaar in discussie over stellingen over alcohol en drugs en groepsdruk. Doel is dat de jongeren gaan nadenken over hun eigen houding en gebruik van alcohol en drugs en dat zij een mening leren vormen over dit onderwerp.

"Feiten en Fabels": Jongeren krijgen kaartjes met hierop feiten en fabels over het onderwerp alcohol/of drugs. Jongeren bespreken de tekst op een kaartje en bespreken ook of deze tekst een feit of een fabel is. Een preventiemedewerker van Novadic-Kentron bespreekt de feiten en fabels en kan objectieve informatie geven over het onderwerp.

Kosten: binnen subsidie centrumgemeente Bergen op Zoom en met hulp van jongerenwerker BWI.

Evaluatie: Opkomst varieerde van 5 tot 25 personen van 12 tot 23 jaar. Jongerenwerker geeft aan dat jongeren inhoudelijk volledig op de hoogte zijn maar willen experimenteren.

In 2013 geeft jongerenwerker samen met veldwerker Novadic-Kentron voorlichting over alcohol (en drugs) in inlooppunten Hoogerheide. Daarnaast worden de hangplekken bezocht met "the Buzz" van Novadic-Kentron

Project: Alcoholproject

Inhoud en doel: bestaande uit een theatervoorstelling voor de 2de klassen waarbij op een ludieke manier ingespeeld wordt op de gevolgen van alcohol en drugs. Voor derde klassen vindt een workshop plaats over alcoholpreventie. Preventie alcoholgebruik onder jongeren.

Uitvoering door GGD, Novadic-Kentron en Helder Theater.

Kosten: ca € 3200, - GGD (incl Helder Theater), kosten Novadic-Kentron via subsidie centrumgemeente Bergen op Zoom

Wordt in 2013 uitgevoerd op voortgezet onderwijs.

Project: Gemeente Woensdrecht is ook voornemens de burgemeestersbrief (aangereikt vanuit Think before you drink) te gaan versturen.

Brief is verzonden

Project: vraag aan de regionale werkgroep is of wij wat zien in een convenant tussen gemeente en supermarkten (of mogelijk nog meerder partijen). Dit betekent een convenant op te gaan stellen tussen de gemeente(n) en de supermarkten, waarin de "rolverdeling" tussen toezicht en handhaving (gemeente) en preventie (uitbaters) verankerd worden.

Gemeente Moerdijk

Contactpersoon: Marlou van der Pot

Inventarisatie Educatie en Draagvlak

Actie	Doel	Doelgroep	Betrokken organisaties	Periode
Basisonderwijs				
DENO / B-smart	Kennis en bewustwording bevorderen tav alcohol, roken en drugs. Voorbereiden overgang BO naar VO	Leerlingen groep 7-8 Ouders en leerkrachten	Projectgroep	februari-maart, jaarlijks
Voortgezet onderwijs				
GSG (ELO, ouderavond, docententraining)	<i>De leerlingen zijn bereid en in staat de risico's van genotmiddelen in te</i>	Leerlingen, ouders, docenten	Markland en NK	Schooljaar 2010-2011

	<i>schatten en zich verantwoordelijk te gedragen met het oog op hun eigen gezondheid en die van anderen.</i>			
Herijken schoolveiligheidsplan Marklandcollege	Beleid tav alcohol en drugs	Directie school (leerlingen en ouders)	Marklandcollege, Gemeente (handhaver), veiligheidshuis, N-K, Halt, Meldpunt Huiselijk Geweld.	2011
Vrije tijd				
Advies Bunkfest	Adviseren van organisatie op het gebied van veiligheid en omgaan met alcohol en drugs op het festival	Organisatie Bunkfest (Willemstad)	Organisatie Bunkfest, Surplus	jaarlijks
EHBD Trainen vrijwilligers Bunkfest	Eerste hulp bij Drank en Drugs incidenten in het uitgaan, training voor vrijwilligers Bunkfest en EHBO.	Vrijwilligers en EHBO.	NK	Gepland juni 2010
Wegwijsdag gemeentekantoor: thema gezondheid en uitgaan	Kennismaken met gemeentelijke organisatie; winnend initiatief eenmalig alcoholvrij schoolfeest	Groep 4 VMBO leerlingen	Surplus NK, GGD, gemeente	2012
Straathoekwerk, extra aandacht Fijnaart	Kennis en inzicht in gebruik en consequenties. Meer communicatie tav gebruik. Stimulering en afstemming over preventieactiviteiten.	Jongeren in Fijnaart	NK veldwerk en Straathoekwerk Surplus	2010, afhankelijk van planning straathoekwerk Surplus
JPO jeugd preventie overleg	Jeugd preventie overleg met diverse netwerkpartners om jongerenoverlast en problematiek in kaart te brengen en een gezamenlijke aanpak uit te stippelen.	Jongeren in de gemeente Moerdijk	NK, straathoekwerk Surplus, wijkagenten, gemeente, JPP	Structureel. Elke 6 weken,
Straathoekwerk	Contact leggen en houden met jongeren tbv signalering, overlastvermindering en het uitvoeren van interventies op diverse leefgebieden.	Groepen hangjeugd	Straathoekwerkers Surplus en NK	
Inzet Bus N-K		Bunkfest, Plantsoenpop		
Sport				
BAS-project	Bewuster en actiever beleid tav alcohol en sport	Sportverenigingen met kantine	NK en sportverenigingen (Groene Ster en	2010

			voetbalver. SVC)	
Collectieve preventie GGZ				
KVO kinderen van verslaafde ouders	Voorkomen van probleemgedrag bij deze kinderen	Kinderen leeftijd 8-23 jaar	NK en GGZ	2008-2013
Opvoedingsondersteuning door N-K		Ouders die zich zorgen maken over middelen-gebruik kind	N-K, GGZ, CJG, advies door maatsch werk of school	2008-2013
Horeca				
Barcode	Trainen van barpersoneel/management op het gebied van goed gasteherschap mbt alcohol en drugs in de horeca.	Barpersoneel	NK en horeca	Januari 2009, 25-30 personen
KVU kwaliteitskring veilig uitgaan	Gezamenlijk overleg om horeca in de gemeente zo veilig mogelijk te maken.	Horeca	NK, horeca, politie, surplus, bewoners	Structureel, nu op afroep.
Algemeen				
Aandacht landelijke campagne "voorkom alcoholshade bij uw opgroeiende kind"	Alcoholgebruik van kinderen zo lang mogelijk uitstellen, in ieder geval tot 16 jaar.	Ouders	Trimbos-instituut en NK	In Bode van Moerdijk, stukjes tekst kunnen aangeleverd worden door NK.
Aandacht regionale campagne "Think before you drink"	Terugdringen van het alcoholgebruik onder de 16 jaar. Geen overmatig alcoholgebruik door jongeren in de leeftijd van 16 tot 23 jaar.	Jongeren, ouders, intermediairen	GGD WB, NK en de 18 gemeentes in WB	
Project Happy Ouders	Kennis en bewustwording hoe uitgaan in Breda er aan toe gaat.	Ouders van jongeren die 16 jaar zijn of worden	N-K, gemeente Breda en omliggende gemeenten	2012, 2013: 2x per jaar
Gesprekken risicojongeren	Vroegsignalering, toeleiding naar zorg	Risicojongeren en hun ouders	NK en intermediairen zoals JPP	
Opvoedingsondersteuning Jeugdpreventie plan (JPPér)	Ouders blijven in gesprek met hun kind en vroegsignalering	Ouders/jongeren	Juzt/ CJG	Structureel

Gemeente Roosendaal

Contactpersoon: Cor Iriks

2011:

Nalevingsonderzoek alcoholverstrekking aan jongeren onder de 16 jaar.

In 2011 lag het correcte nalevingspercentage van leeftijdsgrenzen in supermarkten in West-Brabant op 22%. Naar aanleiding van deze lage nalevingspercentages hebben vanuit

het regionale alcoholmatigingsproject 'Think Before You Drink' tussen januari en maart 2013 gesprekken plaatsgevonden met vijf zelfstandige supermarktondernemers van verschillende ketens in de gemeenten Bergen op Zoom, Breda, Roosendaal, Steenbergen en Woudrichem.

De supermarktondernemers waarmee is gesproken is, zijn het unaniem eens dat de naleving beter kan en dat het nalevingspercentage moet stijgen. Op basis van de gesprekken met de supermarktondernemers wordt vanuit TBYD met name gepleit voor een regionale en integrale aanpak van de handhaving en het afsluiten convenanten met supermarkten.

In het voorjaar van 2013 is opnieuw een nalevingsonderzoek uitgevoerd in de regio West-Brabant.

Zomercampagne 2013 'Wat kies jij?'

In het kader van de zomercampagne Wat Kies jij is op 31 juli 2013 tijdens Palm Parkies Roosendaal vanuit TBYD aandacht gevraagd en voorlichting gegeven over alcoholgebruik.

2011-2012:

Projectgroep 'afstemming aanpak hokken en keten'.

Als pilotgemeente deelgenomen aan projectgroep samen met gemeente Zundert, Novadic-Kentron en GGD West-Brabant.

Hoofddoelstelling van deze projectgroep is dat de hokken en keten in West-Brabant veiliger worden en leiden tot minder overmatig en vroegtijdig alcoholgebruik. Insteek was een handreiking voor de andere gemeenten op te stellen.

Hokken en keten hebben een sterk sociale functie voor jongeren. In de meeste keten drinken jongeren veel alcohol, ook de jongste bezoekers. Sommige keten zijn commercieel van karakter. Er wordt dan winst gemaakt door de verkoop van alcohol, zonder dat daarvoor een vergunning is afgegeven. Een belangrijk bijkomend probleem is dat veel keten niet voldoen aan de veiligheidseisen en aan de vestigingseisen die door het gemeentelijke bestemmingsplan zijn voorgeschreven. Gemeenten moeten de grenzen van wat zij wel en niet toelaten in keten vaststellen en hun beleid daarop afstemmen. Onbekend in welke gemeenten in West-Brabant jongeren alcohol gebruiken in keten en om hoeveel c.q. welke soort keten het daarbij gaat. Geen van de West-Brabantse gemeenten heeft een gericht keetbeleid. Afstemming in de aanpak is belangrijk.

Via wedstrijd West-Brabant Next Top Keet (De beste keet) geprobeerd hokken en keten te benaderen.

In februari 2012 is tijdens een symposium gebleken dat een vanuit de landelijke vereniging voor plattelandsjongeren een soortgelijk landelijk project loopt (Keetkeur). Heeft geleid tot een aangepaste aanpak: Aansluiten bij Keetkeur, onder de volgende voorwaarden:

- Regionale inkleuring via Think before you drink.
- Doen keten mee met Westbrabants Next Top Keet dan dingen zij automatisch mee naar de Beste keet van Nederland; daarvoor moeten zij de workshop van Keetkeur volgen.
- Nadrukkelijke uitvoering in dialoog met gemeenten.
- Werving om mee te doen ook via Think before you drink bij plaatselijke KPJ's.
- Novadic-Kentron betrekken bij opleiding keetadviseurs en bij ouderbijeenkomsten.
- Specifieke Westbrabantse evaluatie.

Hierdoor is ook de oorspronkelijke aanpak gewijzigd:

- niet langer 2 pilotgemeenten, maar bereik in alle 18 Westbrabantse gemeenten (groter bereik)
- geen keetbezoek door jongerenwerk en Novadic-Kentron, maar door jongeren die opgeleid zijn als keetadviseur (jongerenparticipatie en minder kosten voor inzet jongerenwerk).

De wedstrijd heeft geen aanmeldingen van hokken & keten opgeleverd.

Medio 2012 heeft stuurgroep besloten tot andere aanpak:

Geen regionale actie meer richting Hokken en Keten, maar acties richten op drinken en indrinken in de thuissituatie.

Dit heeft geresulteerd in jaarlijkse kerstkaartenactie met de uitnodiging een homeparty te organiseren.

Alle ouders/verzorgers van kinderen van 13 jaar in West-Brabant hebben in december 2012 een Kerstkaart ontvangen. De actie vanuit 'Think before you drink' is bedoeld om opvoeders te motiveren hun kinderen tot tenminste 16 jaar geen alcohol te laten drinken. Ook niet tijdens de feestdagen. Op de kerstkaart worden ouders tevens uitgenodigd een 'homeparty' te organiseren. Een homeparty is net een tupperwareparty, maar dan anders. Bij een homeparty nodigt een gastouder thuis familie, buren, collega's, vrienden of kennissen uit die ook kinderen in de puberleeftijd hebben en die meer willen weten over alcohol, drugs en opvoeding. In de huiskamer is het voor ouders vaak makkelijker te praten over allerlei zaken die ze tegenkomen op het gebied van alcohol en drugs. De ouders delen hun ervaringen. Samen met een deskundige preventiewerker van Novadic-Kentron praten ze over hoe je het beste om kunt gaan met alcohol en drugs bij minderjarigen. Het is bedoeld voor ouders die kinderen hebben in de leeftijd van 10 tot 17 jaar. Het is interessant voor ouders van kinderen die (nog) geen alcohol of drugs (lijken te) gebruiken én voor ouders van kinderen die wél alcohol of drugs gebruiken. Deelname aan een homeparty is gratis. Een homeparty duurt ongeveer twee uur.

2012:

Voorlichting sportverenigingen en buurthuizen.

In september 2012 is een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor vertegenwoordigers van sportverenigingen met een kantine en buurthuizen over de nieuwe Drank en Horecawet en paracommercialisme. Tijdens deze bijeenkomst is door Novadic-Kentron een presentatie gegeven over het gevaar van alcoholgebruik door jongeren.

Ouderpanel 'Alcohol en het Puberbrein'.

In de week van de opvoeding (1 t/m 7 oktober 2012, thema: Luisteren) zijn er vanuit het project Think Before You Drink in een aantal gemeenten thema-avonden georganiseerd door het CJG en de GGD voor ouders van jongeren in de leeftijd van 12 – 16 jaar. Tijdens deze ouderpanels kunnen ouders informatie opdoen, ervaringen delen en zeggen waar ze behoefte aan hebben. Met de input van deze en andere avonden willen de CJG's in de regio de ondersteuning aan ouders van pubers nader vorm geven.

In Roosendaal stond er dergelijke bijeenkomst gepland op 2 oktober 2012, maar deze is bij gebrek aan aanmeldingen niet doorgaan. Gang van zaken wordt geëvalueerd. Op basis daarvan zal de verdere aanpak worden bepaald.

Happy Ouders: Wat doet jouw puber tijdens uitgaan?

Je kinderen voor het eerst op stap! Wat gebeurt er zoal tijdens zo'n avond en is het veilig voor jongeren? En hoe maken ouders goede afspraken met hun puberkinderen over alcohol? In het project Happy Ouders bezoeken ouders populaire uitgaansgelegenheden op een rustige avond, waarbij ze een aantal korte workshops volgen.

In de gemeente Breda is dit initiatief al twee jaar lang een succes. Vanuit het project Think Before You Drink wordt dit initiatief verder uitgerold met eenmalige financiering en ondersteuning.

Roosendaal is voornemens dit initiatief ook in Roosendaal te gaan organiseren. Op 30 oktober 2012 besproken in de ledenvergadering van de horeca. Op zich is iedereen wel enthousiast en 5 adressen waar we terecht kunnen. Alleen staat nu in het nieuwe regeerakkoord dat de minimum leeftijd van 16 naar 18 gaat. En ondernemers willen eigenlijk eerst weten wat de consequenties daarvan zijn en per wanneer het in gaat. Afsproken dat we begin 2013 een afspraak beleggen en het project doorpraten en we dan wellicht ook meer weten over deze situatie.

2013:

Brief alcohol en jongeren.

Op 24 januari 2013 brief verzonden aan ouders/verzorgers van jongeren 11-15 jaar en aandacht gevraagd voor alcoholgebruik van jongeren tot 16 jaar.

Carnaval 2013.

Posters 'Wat kies jij?' verspreid (bibliotheek en CJG).

Nalevingsonderzoek supermarkten alcoholverstreking aan jongeren onder de 16 jaar.

In 2011 lag het correcte nalevingspercentage van leeftijdsgrenzen in supermarkten in West-Brabant op 22%. Naar aanleiding van deze lage nalevingspercentages hebben vanuit

het regionale alcoholmatigingsproject 'Think Before You Drink' tussen januari en maart 2013 gesprekken plaatsgevonden met vijf zelfstandige supermarktondernemers van verschillende ketens in de gemeenten Bergen op Zoom, Breda, Roosendaal, Steenberg en Woudrichem.

De supermarktondernemers waarmee is gesproken is, zijn het unaniem eens dat de naleving beter kan en dat het nalevingspercentage moet stijgen. Op basis van de gesprekken met de supermarktondernemers wordt vanuit TBVD met name gepleit voor een regionale en integrale aanpak van de handhaving en het afsluiten convenanten met supermarkten.

In het voorjaar van 2013 is opnieuw een nalevingsonderzoek uitgevoerd in de regio West-Brabant.

Zomercampagne 2013 'Wat kies jij?'

In het kader van de zomercampagne Wat Kies jij is op 31 juli 2013 tijdens Palm Parkies Roosendaal vanuit TBVD aandacht gevraagd en voorlichting gegeven over alcoholgebruik.

Gemeente Etten-Leur

Contactpersoon: Ria Pluk

Project: Happy Ouders

Inhoud: Ouders nemen een kijkje in de uitgaanswereld (in Breda) van de jongeren. Ze krijgen presentaties over veiligheid, horeca beveiliging, alcohol en opvoeding en puberperikelen.

Doel: Bewustwording in informatieverstrekking bij ouders

Doelgroep: Ouders van jongeren die het komende half jaar 16 worden.

Looptijd: één avond. Wordt 2 avonden in voorjaar en 2 avonden in het najaar georganiseerd. Etten-Leur heeft in 2012 2 keer meegedaan

Kosten: 2 uur ambtelijke voorbereiding en verzendkosten voor brieven (ca. 600 brieven).

Evaluatie: Positieve reacties van ouders. 1e keer 15 ouders aangemeld, 2e keer 23.

Project: Carnavalsinterventies Watermeisjes en Wat kies jij.

Inhoud: Watermeisjes van TBVD en Picto's van GGD project Wat kies jij aanwezig tijdens Mami spektakel. Picto's (jongeren) gaan in gesprek met jongeren en hun ouders en delen ook water uit.

Doel: alcoholgebruik onder jongeren verminderen

Doelgroep: Jongeren tot 18 jaar en hun ouders

Looptijd: evenement, Maandagmiddag tijdens carnaval. In 2013 eerste keer gedaan.

Kosten: 3 uur ambtelijke voorbereiding

Evaluatie: Nog niet ontvangen. Stichting Mami was wel enthousiast.

Project: Ouderpanel Puberbrein en Alcohol

Inhoud: Ouders gaan met elkaar in gesprek over alcohol in de vorm van een ouderpanel. Ouders worden geworven via het CJG.

Doel: Alcoholmatiging onder jongeren, bewustwording bij ouders

Doelgroep: ouders van kinderen 12 tot 16 jaar

Looptijd: een bijeenkomst tijdens de opvoedweek in 2012

Kosten: geen, via CJG gelopen

Evaluatie: slechts enkele aanmeldingen. Ouders hebben zich aangesloten bij een panel in Breda

Project: nieuwe Drank en Horecawet, brieven aan ouders

Inhoud: Brieven van burgemeester verstuurd aan ouders van kinderen 12 tot 16 jaar.

Doel: Bewustwording. Attenderen op strafbaarstelling, gewijzigde wetgeving

Doelgroep: ouders van kinderen 12 tot 16 jaar

Looptijd: eenmalig januari 2013

Kosten: 3 uur ambtelijke voorbereiding en portokosten (1650 adressen)

Evaluatie: geen

Project: nieuwe Drank en Horecawet, brieven aan organisaties

Inhoud: Brieven verstuurd aan relevante organisaties/paracommercie.

Doel: Attenderen op strafbaarstelling, gewijzigde wetgeving

Doelgroep: organisaties

Looptijd: eenmalig december 2012
Kosten: 2 uur ambtelijke voorbereiding
Evaluatie: geen

Project: nieuwe Drank en Horecawet, interactieve avond

Inhoud: consultatieavond rondom nieuwe DHW, alcoholmatigingsbeleid en preventie
Doel: consultatie over invulling beleidsruimte nieuwe DHW/ Paracommercieverordening en alcoholmatigingsbeleid i.h.a.
Doelgroep: drankverstrekkers in Etten-Leur + brancheverenigingen Koninklijke Horeca Nederland, Centraal Buro Levensmiddelenhandel en Vereniging Drankenhandel Nederland + raadsleden
Looptijd: op 3 april 2013

Project: de gezonde school en genotmiddelen

Inhoud: De gezonde school en genotmiddelen (DGSG) is een preventieprogramma over alcohol, roken en drugs. De school ontwikkelt een samenhangend beleid met aandacht voor lessen over alcohol, tabak en drugs, ouderparticipatie, een genotmiddelenreglement en zorg voor leerlingen met problemen.
Doel: vermindert of voorkomt middelengebruik bij leerlingen
Doelgroep: leerlingen groep 7 en 8 basisonderwijs en scholen voortgezet onderwijs
Looptijd: op beide VO scholen en sommige basisscholen wordt het project al uitgevoerd; andere basisscholen oriënteren zich op deelname

Project: lokale werkgroep alcoholmatiging

Inhoud: verschillende beleidsterreinen versterken elkaar in hun aanpak van alcoholpreventie en -problematiek
Doel: integrale aanpak alcoholpreventie en -problematiek
Doelgroep: ambtenaren van verschillende betrokken beleidsterreinen
Looptijd: vanaf 2010
Kosten: reguliere ambtelijke inzet

Project: informatieavond rondom GHB, aandacht in Kadernota Integrale Veiligheid en Nota jeugdbeleid

Inhoud: De gemeenten Rucphen, Etten-Leur en Halderberge zijn samen een project gestart rondom de integrale aanpak van GHB gebruik.
Doel: repressie, zorg en preventie
Doelgroep: potentiële nog niet verslaafde GHB gebruikers, verslaafde GHB gebruikers die niet bekend zijn bij justitie en verslaafde GHB gebruikers die bekend zijn bij justitie

Project: Zorg In en Om de School

Inhoud: betrokken organisaties (gemeente, CJG, Juzt, thuiszorg, jeugdzorg, maatschappelijk werk, VO, GGZ en GGD) delen hun kennis en ervaring met elkaar en zetten signalen om in integrale acties
Doel: preventie en integrale aanpak jeugd
Doelgroep: jongeren

Project: Alcohol/ drugs en verkeer

Inhoud: informatieve-/cursusavond met confronterende, interactieve werkwijze over risico's en gevolgen ('wat drank met je doet'). Bij goed gevolg korting op rijbewijsleges.
Doel: jongeren ervaren de risico's van onder invloed rijden
Doelgroep: beginnende bestuurders
Looptijd: start medio 2013
Kosten: Novadic-Kentron geen extra kosten; bijdrage leges ca. € 8.000 jaarlijks

Project: Kaartenproject hangjeugd

Inhoud: politie en gemeentelijke toezichthouders bezoeken in voorjaar en zomer jongeren op hangplekken. Jongeren ontvangen een blauwe kaart met spelregels, o.a. over alcohol- en drugsgebruik op straat en geluidsoverlast.. Overtreden ze de regels dan kunnen gele en rode kaarten en bijpassende aanpak volgen (o.a. informeren ouders, HALT). Ouders van kinderen jonger dan 16 jaar ontvangen de blauwe kaart per post.
Doel: overlast op straat tegengaan
Doelgroep: jongeren en andere personen op straat

Looptijd: vanaf 2011

Gemeente Halderberge

Contactpersoon: Anja Bouwens

Activiteit	Betrokken partners	Opmerkingen
<p>Project Gezonde School en Genotmiddelen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lesmateriaal • Theatervoorstelling • Ouderparticipatie (informatieavonden) • Deelname groep 8 basisscholen en 2^e klas voortgezet onderwijs 	<p>12 basisscholen, 2 VO-colleges, GGD, N-K, gemeente, Helder Theater (BO), Play Back (VO)</p>	<p>Gemeente subsidieert de theatervoorstellingen. Knelpunten: opkomst van de ouders en terugtrekkende beweging van voortgezet onderwijs (richten zich steeds meer op kerntaak). Wordt naar verwachting in 2013 voortgezet. Voor 2013 mogelijk extra voorlichtingsbijeenkomsten organiseren via het CJG en N-K.</p>
<p>Boek 'Onze kinderen en alcohol' Gezinnen met kinderen in de leeftijd van 12 t/m 15 jaar hebben een brief ontvangen over het gratis af kunnen halen van het boek op het CJG. Doel: informatievoorziening aan ouders en promotie CJG.</p>	<p>Gemeente, CJG,</p>	<p>Er zijn 165 boeken gekocht. Deze zijn grotendeels opgehaald. Actie valt positief bij de ouders en CJG. Wordt naar verwachting in 2013 herhaald. Dan worden de gezinnen met een 12-jarig kind aangeschreven.</p>
<p>Deelname Happy Ouders gemeente Breda Gezinnen met kinderen die 16 jaar worden ontvangen een brief over Happy Ouders in Breda.</p>	<p>Gemeenten Halderberge en Breda (en via Breda horeca, N-K, politie etc)</p>	<p>Ouders die gaan, zijn enthousiast. Aantal ouders dat deelneemt wel beperkt. Wordt naar verwachting in 2013 voortgezet.</p>
<p>Aanpak via jongeren/straathoekwerk In het jongerencentrum voorlichting over alcohol&drugs (thema films, quizavond, uitleg politie etc). Nieuw project: beginnende bestuurders & alcohol. Jongeren bewust maken van de risico's in het verkeer waarbij alcohol en drugs centraal staan. Doelgroep: jongeren die net hun brommer of scooterbewijs hebben gehaald. Project is nog in ontwikkeling. Uitvoering in 2013. Voor hangjongeren is er door het straathoekwerk voorlichting op straat en de Buzz van N-K.</p>	<p>Jongeren/straathoekwerk, gemeente, N-K, politie en NIV (Nederlands Instituut Verkeersveiligheid).</p>	<p>Activiteiten in jongerencentrum en aanpak straathoekwerk valt binnen reguliere welzijnssubsidie. Voor het project Jonge bestuurders is een aparte subsidie beschikbaar gesteld, deels uit het budget voor voorlichting verkeersveiligheid.</p>
<p>Drugstesten Bij wijze van proef zijn in de periode van 1 april tot 1 oktober 2013 op het CJG voor ouders gratis drugstesten af te halen. Gezinnen met jongeren in de leeftijd van 15 tot 19 jaar ontvangen hierover een brief. Bedoeld om het onderwerp drugs bespreekbaar te maken. Het CJG gaat met ouders die een test afhalen het gesprek aan.</p>	<p>Gemeente, CJG, N-K</p>	<p>Op dit moment niet duidelijk hoe deze actie zal uitpakken. Na 1 oktober evaluatie. In eerste instantie worden 10 testen aangeschaft.</p>
<p>Jeugd Preventie Overleg (JPO)</p>	<p>Zie 1^e kolom</p>	

Gemeente, politie, straathoekwerk en een vertegenwoordiger van het jeugd preventieplan (JPP) hebben regelmatig overleg over de verschillende groepen jongeren die op straat rondhangen in het tweewekelijks Jeugd Preventie Overleg (JPO).		
Brief aan ouders van hangjongeren Aan ouders van hangjongeren waarvan vermoed wordt dat zij in aanraking komen met drugs gaat een brief uit van de burgemeester waarin hij de ouders mededeelt dat hun zoon/dochter deel uit maakt van een hanggroep waarbinnen drugs worden gebruikt. Bedoeld als 'wake-up call' voor de ouders.	Gemeente, politie, straathoekwerk	De werkwijze is afgesproken. Ik weet niet of de brief daadwerkelijk ook al verstuurd is.
Mailing nDHW Alle gezinnen met kinderen in de leeftijd van 12-16 jaar hebben in januari 2013 een brief ontvangen over de nDHW (strafbaar zijn van 16minners met alcohol in openbare ruimten)	Gemeente, TBVD	
Informatiebijeenkomst stakeholders nDHW Bijeenkomst om horeca, paracommercie, supermarkten en slijteren te informeren en mee te laten denken over het beleid voor de nDHW (paracommercie en alcoholmatiging).	Gemeente, stakeholders zie eerste kolom en hun brancheverenigingen, TBVD, VWA.	Bijeenkomst wordt voorbereid, gepland op 18 april 2013.

Gemeente Steenbergen

Contactpersoon: Wendy Veeke

Project: Vanuit de gemeente en TBVD in gesprek geweest met de supermarkt AH te Steenbergen. De eigenaar had een goed verhaal en werkt samen met andere AH's in de regio aan mysterybezoeken etc. om zo te controleren hoe de afspraken op het gebied van alcohol worden nageleefd.

Project: Vanuit het CJG en in samenwerking met Novadic-Kentron is een avond georganiseerd op 't Raveleijn, de school voor middelbaar onderwijs in Steenbergen.

Gemeente Bergen op Zoom

Contactpersoon: Annebeth Evertz en Chantal de Munck

Gemeente Bergen op Zoom heeft de afgelopen jaren prioriteit gegeven aan het beleid van bewegen onder jongeren. Hierdoor zijn er geen projecten opgestart m.b.t. alcoholmatiging onder jongeren.

De gemeente wil wel projecten m.b.t. alcoholmatiging onder jongeren gaan uitvoeren, echter zijn er weinig financiële middelen beschikbaar. Hierdoor moet kritisch gekeken worden welke projecten het meeste effect hebben voor de gemeente. Naast de regionale inventarisatie en prioritering zal ook lokaal onderzocht worden welk(e) project(en) voor Bergen op Zoom het meest effectief (en efficiënt) is/zijn om uit te voeren.

Gemeente Bergen op Zoom is nog niet voornemens op de burgemeestersbrief (aangereikt vanuit Think before you drink) te gaan versturen.

justitie en verslaafde GHB gebruikers die bekend zijn bij justitie

Project: Zorg In en Om de School

Inhoud: betrokken organisaties (gemeente, CJG, Just, thuiszorg, jeugdzorg, maatschappelijk werk, VO, GGZ en GGD) delen hun kennis en ervaring met elkaar en zetten signalen om in integrale acties

Doel: preventie en integrale aanpak jeugd

Doelgroep: jongeren

Project: Alcohol/ drugs en verkeer

Inhoud: informatieve-/cursusavond met confronterende, interactieve werkwijze over risico's en gevolgen ('wat drank met je doet').

Bij goed gevolg korting op rijbewijsleges.

Doel: jongeren ervaren de risico's van onder invloed rijden

Doelgroep: beginnende bestuurders

Looptijd: start medio 2013

Kosten: Novadic-Kentron geen extra kosten; bijdrage leges ca. € 8.000 jaarlijks

Project: Kaartenproject hangjeugd

Inhoud: politie en gemeentelijke toezichthouders bezoeken in voorjaar en zomer jongeren op hangplekken. Jongeren ontvangen een blauwe kaart met spelregels, o.a. over alcohol- en drugsgebruik op straat en geluidsoverlast.. Overtreden ze de regels dan kunnen gele en rode kaarten en bijpassende aanpak volgen (o.a. informeren ouders, HALT). Ouders van kinderen jonger dan 16 jaar ontvangen de blauwe kaart per post.

Doel: overlast op straat tegengaan

Doelgroep: jongeren en andere personen op straat

Looptijd: vanaf 2011

Gemeente Halderberge

Contactpersoon: Anja Bouwens

Activiteit	Betrokken partners	Opmerkingen
Project Gezonde School en Genotmiddelen <ul style="list-style-type: none">• Lesmateriaal• Theatervoorstelling• Ouderparticipatie (informatieavonden)• Deelname groep 8 basisscholen en 2^e klas voortgezet onderwijs	12 basisscholen, 2 VO-colleges, GGD, N-K, gemeente, Helder Theater (BO), Play Back (VO)	Gemeente subsidieert de theatervoorstellingen. Knelpunten: opkomst van de ouders en terugtrekkende beweging van voortgezet onderwijs (richten zich steeds meer op kerntaak). Wordt naar verwachting in 2013 voortgezet. Voor 2013 mogelijk extra voorlichtingsbijeenkomsten organiseren via het CJG en N-K.
Boek 'Onze kinderen en alcohol' Gezinnen met kinderen in de leeftijd van 12 t/m 15 jaar hebben een brief ontvangen over het gratis af kunnen halen van het boek op het CJG. Doel: informatievoorziening aan ouders en promotie CJG.	Gemeente, CJG,	Er zijn 165 boeken gekocht. Deze zijn grotendeels opgehaald. Actie valt positief bij de ouders en CJG. Wordt naar verwachting in 2013 herhaald. Dan worden de gezinnen met een 12-jarig kind aangeschreven.
Deelname Happy Ouders gemeente Breda Gezinnen met kinderen die 16 jaar worden ontvangen een brief over Happy Ouders in Breda.	Gemeenten Halderberge en Breda (en via Breda horeca, N-K, politie etc)	Ouders die gaan, zijn enthousiast. Aantal ouders dat deelneemt wel beperkt. Wordt naar verwachting in 2013 voortgezet.

<p>Aanpak via jongeren/straathoekwerk In het jongerencentrum voorlichting over alcohol&drugs (thema films, quizavond, uitleg politie etc). Nieuw project: beginnende bestuurders & alcohol. Jongeren bewust maken van de risico's in het verkeer waarbij alcohol en drugs centraal staan. Doelgroep: jongeren die net hun brommer of scooterrijbewijs hebben gehaald. Project is nog in ontwikkeling. Uitvoering in 2013. Voor hangjongeren is er door het straathoekwerk voorlichting op straat en de Buzz van N-K.</p>	<p>Jongeren/straathoekwerk, gemeente, N-K, politie en NIV (Nederlands Instituut Verkeersveiligheid).</p>	<p>Activiteiten in jongerencentrum en aanpak straathoekwerk valt binnen reguliere welzijnssubsidie. Voor het project Jonge bestuurders is een aparte subsidie beschikbaar gesteld, deels uit het budget voor voorlichting verkeersveiligheid.</p>
<p>Drugstesten Bij wijze van proef zijn in de periode van 1 april tot 1 oktober 2013 op het CJG voor ouders gratis drugstesten af te halen. Gezinnen met jongeren in de leeftijd van 15 tot 19 jaar ontvangen hierover een brief. Bedoeld om het onderwerp drugs bespreekbaar te maken. Het CJG gaat met ouders die een test afhalen het gesprek aan.</p>	<p>Gemeente, CJG, N-K</p>	<p>Op dit moment niet duidelijk hoe deze actie zal uitpakken. Na 1 oktober evaluatie. In eerste instantie worden 10 testen aangeschaft.</p>
<p>Jeugd Preventie Overleg (JPO) Gemeente, politie, straathoekwerk en een vertegenwoordiger van het jeugd preventieplan (JPP) hebben regelmatig overleg over de verschillende groepen jongeren die op straat rondhangen in het tweewekelijks Jeugd Preventie Overleg (JPO).</p>	<p>Zie 1^e kolom</p>	
<p>Brief aan ouders van hangjongeren Aan ouders van hangjongeren waarvan vermoed wordt dat zij in aanraking komen met drugs gaat een brief uit van de burgemeester waarin hij de ouders mededeelt dat hun zoon/dochter deel uit maakt van een hanggroep waarbinnen drugs worden gebruikt. Bedoeld als 'wake-up call' voor de ouders.</p>	<p>Gemeente, politie, straathoekwerk</p>	<p>De werkwijze is afgesproken. Ik weet niet of de brief daadwerkelijk ook al verstuurd is.</p>
<p>Mailing nDHW Alle gezinnen met kinderen in de leeftijd van 12-16 jaar hebben in januari 2013 een brief ontvangen over de nDHW (strafbaar zijn van 16minners met alcohol in openbare ruimten)</p>	<p>Gemeente, TBYD</p>	
<p>Informatiebijeenkomst stakeholders nDHW Bijeenkomst om horeca, paracommercie, supermarkten en slijteren te informeren en mee te laten denken over het beleid voor de nDHW (paracommercie en alcoholmatiging).</p>	<p>Gemeente, stakeholders zie eerste kolom en hun brancheverenigingen, TBYD, VWA.</p>	<p>Bijeenkomst wordt voorbereid, gepland op 18 april 2013.</p>

Gemeente Steenbergen

Contactpersoon: Wendy Veeke

Project: Vanuit de gemeente en TBVD in gesprek geweest met de supermarkt AH te Steenbergen. De eigenaar had een goed verhaal en werkt samen met andere AH's in de regio aan mysterybezoeken etc. om zo te controleren hoe de afspraken op het gebied van alcohol worden nageleefd.

Project: Vanuit het CJG en in samenwerking met Novadic-Kentron is een avond georganiseerd op 't Raveleijn, de school voor middelbaar onderwijs in Steenbergen.

Gemeente Bergen op Zoom

Contactpersoon: Annebeth Evertz en Chantal de Munck

Gemeente Bergen op Zoom heeft de afgelopen jaren prioriteit gegeven aan het beleid van bewegen onder jongeren. Hierdoor zijn er geen projecten opgestart m.b.t. alcoholmatiging onder jongeren.

De gemeente wil wel projecten m.b.t. alcoholmatiging onder jongeren gaan uitvoeren, echter zijn er weinig financiële middelen beschikbaar. Hierdoor moet kritisch gekeken worden welke projecten het meeste effect hebben voor de gemeente. Naast de regionale inventarisatie en prioritering zal ook lokaal onderzocht worden welk(e) project(en) voor Bergen op Zoom het meest effectief (en efficiënt) is/zijn om uit te voeren.

Gemeente Bergen op Zoom is nog niet voornemens op de burgemeestersbrief (aangereikt vanuit Think before you drink) te gaan versturen.